

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Kestävä kasvu -hanke (RRP2), investointi 2

Loppuraportti

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
28.2.2025

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Sisällysluettelo

1	TIIVISTELMÄ HANKKEEN TULOKSISTA	3
2	INVESTOINTI 2: EDISTETÄÄN HOITOTAKUUN TOTEUTUMISTA VAHVISTAMALLA ENNALTAEHKÄISYÄ JA ONGELMIEN VARHAISTA TUNNISTAMISTA	5
2.1	Hankkeessa kehitetyt ja käyttöön otetut monialaiset asiakas- ja palveluohjausta tukevat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (ml. liikunta-, luonto-, kulttuuri- ja sotepalvelujen) integroidut toimintamallit osana sote-uudistuksen toimeenpanoa	6
2.1.1	Mitä monialaisia asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalleja olette kehittäneet?	6
2.1.2	Sisältyykö toimintamalliin liikunta-, luonto-, kulttuuri-, ravitsemus-, elintapaohjaus- mielenterveys- ja/tai osallisuussisältöjä?	14
2.1.3	Mitä näistä edellä olevista malleista olette ottaneet käyttöön ja mitä käyttöönnotosta on päätetty?	16
2.1.4	Miten toimintamallit ovat vahvistaneet yhteistyötä alueen a) kuntien ja b) järjestöjen kanssa?	18
2.1.5	Mitä tukea olette saaneet kansallisilta toimijoilta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämiseen?	19
2.2	Monialaisen digitaalisen palvelutarjottimen kehittäminen	20
2.2.1	Kansallisen digitaalisen ratkaisun (Tarmoa) kehittämistyöhön ja pilotointiin osallistuminen	20
2.2.2	Oman digitaalisen ratkaisun jatkokehittäminen palvelutarjottimeksi	20
2.2.3	Mitä palveluja ja toimintaa palvelutarjotin sisältää?	21
2.2.4	Miten asiakkaita ohjataan palvelutarjottimelle koottuihin palveluihin?	23
	LIITTEET	25

1 TIIVISTELMÄ HANKKEEN TULOKSISTA

Asukkaan hyvinvoinnin vahvistamiseksi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen (Keusote) Kestävä kasvu -hankkeen (RRP2) hanketyön aikana on kehitetty eri toiminnoille työkaluja, joiden avulla ammattilaiset löytävät helpommin tiedon äärelle ja asiakkaan ohjaaminen sekä yhdyspintatyö helpottuvat.

MONIALAISET HYTE-PALVELUT JA -TOIMINTA

HYTE-verkosto eli Keusoten monialaisen yhteistyön toimintamalli on päivitetty. Yhteistyö on aika-
taulutettu ja tavoitteet määritelty vuodelle 2025. Myös Keusoten järjestöavustusperiaatteet päivitet-
tiin, avustusten hakuaika ja yhdyspintatyön tavoitteet määriteltiin vuodelle 2025. Ilmiöpajatyösken-
tely on otettu osaksi monialaista kehittämistyötä, jolloin yhdyspintatyötä pystytään kehittämään il-
miöiden ympärille.

Elintapaohjauksen Ammattilaisten käsikirja on julkaistu ja ammattilaisten osaaminen on lisäänty-
nyt. Asukkaiden etäluennot (4 kpl) järjestettiin ja niiden tallennettu videomateriaali on katsottavissa
Keusoten Youtube-kanavalla. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet perustettiin kaikkiin
Keusoten terveyskeskuksiin, jolloin ei-digitaalisia palveluja käyttävät asukkaat löytävät hyvinvoinnin
ja terveyden edistämisen tiedon (jatkossa hyte) myös paperisena. Urheilukellojen käyttö nuorille vä-
hän liikkuville on vakioitunut osaksi kuntien liikunnanohjausta. Kellot antavat mahdollisuuden seu-
rata omaa liikkumistaan ja antaa tukea aktiivisempaan liikkumiseen.

Messii-malli on luonut kokonaan uudenlaista toimintakulttuuria lapsiperheiden tilanteiden ja palve-
lujen arviointiin. Lastensuojeluilmoituksiin nojaavan perinteisen toimintamallin rinnalle on luotu uusi
toimintatapa, joka madaltaa yhteistyön tekemisen kynnystä lapsiperheiden kanssa toimivien tahojen
ja sosiaalipalvelujen kesken.

MONIALAINEN ASIAKAS- JA PALVELUOHJAUSTYÖ

Asiakkaan ohjaamisen tietopankkiin on lisätty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -osio, jolloin
kootun tiedon / linkkien kautta ammattilaiset löytävät hyte-tiedon helpommin ja pystyvät ohjaamaan
asukasta hyvinvoinnin ja terveyden pariin.

Kohtaamispaikkatoiminnalla ehkäistään osaltaan kotona-asuvien ikääntyvien yksinäisyyttä. **Vapaa-
ehtoistoimintamalli** on osa kohtaamispaikkatoimintaa ja se on luotu helpottamaan kotihoidon ja

asumispalvelujen henkilöstöä tekemään yhteistyötä vapaaehtoisten kanssa. Keskeistä on tiedon löydettävyys.

Järjestöyhteistyössä **OLKA-toiminta** (Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry) toimii nyt myös Keusoten alueella perusterveydenhuollossa, jolloin saadaan tuettua hoidon vaikuttavuutta järjestöjen tuottaman toiminnan ja vertaistuen keinoin.

Vertaispalveluohjaus Kettuluuta (Werkko ry) on aloitettu Keusoten alueella. Keusote osallistuu vakioitusti vertaispalveluohjaajien koulutukseen, harjoittelupaikkojen ja kohtaamisten mahdollistamiseen.

HYTE-DIGIALUSTA JA MUUT DIGITAALISET RATKAISUT

Palvelutarjotin tietoa eli Keusotella digitaalisia hyte-tietoja on koottu asukkaiden ja ammattilaisten osaamisen lisäämiseksi verkkosivuillemme ”Tukea hyvinvointiin ja terveyteen” -sivustolle. Sivuja on tällä hetkellä yhteensä yli 50 kpl. Kehittämistyötä jatketaan RRP2-hankkeen muissa osioissa vuoden 2025 loppuun. **Työkyky -hankkeen** kennosto on osa palvelutarjotinta.

2 INVESTOINTI 2: EDISTETÄÄN HOITOTAKUUN TOTEUTUMISTA VAHVISTAMALLA ENNALTAEHKÄISYÄ JA ONGELMIEN VARHAISTA TUNNISTAMISTA

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamallit on sisällytetty osaksi muissa hankekokonaisuuksissa kehitettyjä palvelupolkuja, kuten kuntoutusta, mielenterveys- ja päihdepalveluja sekä pitkäaikaissairaiden hoidon päävaiheita. Lisäksi hyte-toimijoiden tarjoama tuki on kuvattu asiakasprosesseissa.

Keusotessa kehitetään parhaillaan palveluketjujohtamista. Tavoitteena on, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueelliset palvelut ja toiminta tullaan kytkemään ketjuihin asiakassegmenttien mukaisesti. Tällä varmistetaan, että hyte näyttäytyy prosesseissa selkeinä toimintoina ja palveluina, joista voidaan valita asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin sopivin vaihtoehto

Kuva 1: Hyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisyn ja varhaisen tunnistamisen avulla, Keusote

Hyvinvoinnin tukeminen ennaltaehkäisyn ja varhaisen tunnistamisen avulla

Muokattu lähteestä: THL
2023, luku 3.1

2.1 Hankkeessa kehitetyt ja käyttöön otetut monialaiset asiakas- ja palveluohjausta tukevat, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (ml. liikunta-, luonto-, kulttuuri- ja sotepalvelujen) integroidut toimintamallit osana sote-uudistuksen toimeenpanoa

Hankkeen Alueellisten toimintamallien käyttöönotto asiakkaiden ohjaustyössä -osakokonaisuudessa tehtiin helmikuussa 2024 kysely asiakastyötä tekeväälle henkilöstölle hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykytilasta ja tarpeista. Kyselyyn vastasi 288 henkilöä, joista 36 % oli sitä mieltä, että yksikössä tehdään yhteistyötä hyte-toimijoiden kanssa, mutta yhteistyö on liian vähäistä. 41 % vastaajista ilmoitti, ettei yhteistyötä tehdä lainkaan, mutta asiakkaan ja työntekijät hyötyisivät siitä.

Keskeisimmiksi haasteiksi hyte-toiminnan hyödyntämisessä nousivat:

1. En ole löytänyt tarvittavaa tietoa tarjonnasta, johon voisin ohjata asiakkaita tai heidän läheisiään, tai tietoa ei löydy selkeästi.
2. Aika ei riitä yhteistyöhön.
3. Asiakkaat tarvitsevat vahvempaa tukea hyte-toimintaan kiinnittymiseksi.

Kolme keskeisintä kehittämistarvetta olivat:

1. Valmiit materiaalit, joita on helppo jakaa asiakkaille.
2. Henkilöstön koulutus aiheesta.
3. Ajantasainen tieto tulisi löytyä helpommin ja selkeästi yhdestä paikasta.

2.1.1 Mitä monialaisia asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalleja olette kehittäneet?

Hyte verkosto

Toimintamalli on jatkokehittämistä Keusoten HYTE-allianssi -kumppanuusmallille (STM 2020-2021). Toimintamalli kuvaa Keusoten yhdyspintatyötä vakioidusti terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä, sekä varhaista tunnistamista. Toteuttajina olivat Keusoten Hyvinvointi, terveys ja asiakkuudet -toimiala yhdessä järjestöjen, seurakuntien ja kuntien toimijoiden kanssa. Jatkokehitykseen lähdettiin Keusoten hyte-verkoston toimintamallin toimijoiden ja avustustoiminnasta avustettavien järjestöjen sekä Keusoten palvelualueiden pyynnöstä ilmiöpajatyöskentelyssä nousseiden teemojen kautta.

Keusoten HYTE-verkoston tuo esille eri elementit yhteistyössä. Muun muassa vastuut omista toiminnoista, säännölliset tapaamiset, yhdessä kehittäminen, tilojen luovutus järjestöjen käyttöön sekä

järjestöavustustoiminta. Strategisella tasolla tavoitellaan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tukemista ennaltaehkäisevästi, jotta vältetään raskaisiin palveluihin ohjaamiselta ja säästetään kustannuksissa. Hyte-verkostolla pyritään vahvistamaan yhdyspintatyötä järjestöjen, seurakuntien ja kuntien toimijoiden kanssa. Tavoitteena on asiakkaalle oikea-aikainen palvelu, oikeassa paikassa ja oikean ajan.

Yhdessä järjestöjen ja kuntien kanssa on määritelty aikataulutetut säännölliset tapaamiset ja järjestöavustushaun ajankohta on määritelty uudelleen. Niitä seurataan vuoden 2025 aikana ja raportoidaan alueellisessa hyvinvointikertomuksessa. Ensimmäinen järjestöavustusten haku uudistetulla toiminnalla on vuonna 2025, jonka vuoksi menetelmä arvioidaan huhtikuussa ja lokakuussa 2025 yhdessä järjestöjen kanssa. Yhteisarviointia avustustoiminnasta tehdään myös kuntatoimijoiden kanssa. Stean rahoitusuudistuksen vaikutusta Keusoten järjestöavustushakuun seurataan. Ilmiöitä kerätään järjestöiltä, kunnilta, seurakunnilta sekä Keusoten ammattilaisilta tarpeen mukaisesti ja niiden ympärille kutsutaan eri toimijat ilmiöpajatyöskentelyyn. Uudet toimenpiteet nousevat ilmiöpaajoista ja ne otetaan yhdyspintatoimijoiden kanssa jatkotyöskentelyyn.

Kuntien ja järjestöjen kanssa on laadittu yhdyspintatyön tavoitteet vuodelle 2025. Kehitystyötä tul- laan arvioimaan ja raportoimaan alueellisen hyvinvointikertomuksen yhteydessä. Tavoitteet päivit- tään jatkossa vuosittain monialaisesti. Esimerkkinä on ilmiöpajatyöskentely ja siinä esimerkkinä Alu- eellisen etsivän vanhustyön aloittaminen alueella Järjestöneuvottelukunnan ikääntyneiden teema- verkoston kanssa järjestetyn työskentelyn seurauksena.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/keski-uudenmaan-hyvinvointialueen-hyte-verkosto-rrp2-p-4-i-2>

Elintapaohjauksen kokonaisuus

Elintapaohjauksen kokonaisuuden tavoitteena on lisätä hyvinvointialueen asukkaiden tietoa terveel- lisistä elintavoista ja eri toimijoiden palveluista terveellisten elintapojen tueksi. Tavoitteena on li- säksi tukea ammattilaisten työtä elintapaohjauksen toteuttamisessa.

Lähtökohtana toimintamallille on, että terveellisten elintapojen puheeksi ottaminen sekä asiakkaan ohjaus ja motivointi ovat osa jokaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen työtä.

Mallissa on koottu työkaluja elintapaohjausta tukemaan:

- Verkkosivuille on koottu tietoa terveellisistä elintavoista ja Keusoten alueella tarjolla olevista elintapaohjauspalveluista.

- Työntekijöille on suunnattu käsikirja, johon on koottu tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille ohjaus- ja motivointityön tueksi (tietoa elintapaohjauksesta ja sen lähtökohdista, elintapaohjauspalveluja / linkkejä palveluihin teemoittain asiakkaan ohjaamisen helpottamiseksi, linkkejä asiakkaalle jaettavaan materiaaliin & ammattilaisten koulutuksiin ja työkaluihin).
- Elintapaohjauksen etäinfot & verkkosivuilta löytyvät nauhoitteet, joista saa tietoa terveellisistä elintavoista ja niitä tukevista palveluista asukkaille.

Ammattilaisten osaamista vahvistettiin koulutuksilla mm. ravitsemukseen ja nikotiini- ja tupakkavieroitukseen liittyen. Osana pitkäaikaissairaiden hoidon kehittämistä valmisteltiin Tulppa-kuntoutuksen käynnistämistä Sydänliiton Tulppa-ohjaajakoulutuksen avulla.

Elintapaohjauksessa käytettäviä toimenpidekoodeja (OAB36, OAB72, OAB75, OAB76, OAB77, OAB77) tarkasteltaessa niiden määrät ovat moninkertaistuneet vuodesta 2023 vuoteen 2024. Vuonna 2023 koodeja raportointiin yhteensä 125 ja vuonna 2024 yhteensä 1 429. Terveellisten elämäntapojen verkkosivu on ollut julkaisunsa jälkeen kesä-joulukuussa 2024 Keusoten verkkosivujen vierailuin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkkosivustokokonaisuus ja tavoittanut yli 1 000 kävijää. Elintapaohjauksen etäinfojen NPS luku oli 40. Kerätyn palautteen kautta saatiin hyviä jatkokehityssaihoita. Elintapaohjauksen etäinfojen tallenteita on katsottu yhteensä yli 300 kertaa.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/elintapaohjauksen-kokonaisuus-keski-uudenmaan-hva-rrp-p4-i2>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet

Sote-keskuksiin on rakennettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet, joista löytyy verenpaineen itsemittausmahdollisuus ja tietoa alueellisista hyte-toimijoista ja terveyden edistämisestä, sekä keskeisimpiä terveydenhuollon lomakkeita. Useimmissa hyte-pisteissä on myös vaaka sekä asiakastietokone, jossa on pikakuvakkeet terveyden edistämisen aihealueisiin ja digitaalisiin asiointikanaviin. Hyte-pisteet palvelevat erityisesti asukkaita, jotka eivät hae tietoa digitaalisesti. Niiden ylläpito on liitetty osaksi Keusoten lähineuvontapisteiden tehtävää.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/monialainen-asiakas-ja-palveluohjaus-vertaispalveluohjaus-keski-uudellamaalla-rrp-p4>

Urheilukellot

Tarve nousi kutsuntaikäisten liikkumattomuuden ja ylipainon muutostarpeista. Hankkeessa otettiin käyttöön nuorille maksutta lainattavat urheilukellot, joilla mahdollistetaan terveyden kannalta tarpeellisten elintapojen ja aktiivisuuden seuranta sekä mahdolliset muutostarpeet, esimerkiksi vähän liikkuvilla ja liikkumattomilla, painonnousua ehkäisten. Toiminnan tavoitteeksi asetettiin yhtä kohdennettua elintapamuutostavoitetta laajempänä käsitteenä nuorten hyvinvointi arjessa jaksaminen näkökulmasta. Hankkeeseen osallistuvat Keusoten alueen kuntien nuorten liikuntapalvelujen ja opiskeluterveydenhuollon ammattilaiset sekä kaksi Keusoten nuorten lastensuojelun yksikköä ja perhekeskuspalvelut. Nuoret ja aiheen parissa ammattilaiset saivat mahdollisuuden toimintamallin kehittämiseen. Opiskelu- ja terveydenhuollon terveydenhoitajia informoitiin yhteistoiminnasta sekä lähetekäytännöistä nuoren ohjaamiseksi kunnan toteuttamaan liikkumis- ja elintapaohjintaan. Tässä hankkeessa tuetaan nuorten hyvinvointia ja terveellisiä elintapoja, tavoitteena parempi arjessa jaksaminen ja elintapahaittojen ehkäisy.

Urheilukellojen vaikutuksista tarvittavaan muutokseen kysyttiin laina-ajan päättymisen jälkeen anonymisoidulla kyselylomakkeella. Kyselyyn vastasi 11 nuorta. Kyselyn mukaan urheilukellon käytön tavoite (sai valita useamman) liittyi vaihtoehtoisista tasapuolisesti arjessa jaksamiseen, liikkumiseen ja nukkumiseen unen laadun näkökulmasta. Puolet kyselyyn vastanneista koki saaneensa urheilukellosta tukea tavoitteeseensa. Toiminta on ollut nuorelle vapaaehtoista ja hankkeessa ei käsitelty henkilötietoja. Urheilukellotoiminta otetaan kunnissa osaksi normaalia toimintaa.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/urheilukellot-nuorten-hyvinvoinnin-ja-arjessa-jaksamisen-tukena-rrp-p4-i2>

Messii-malli

Messii-malli on:

- Jalkautuvan konsultaation toimintamalli lapsiperheiden palvelutarpeen arvioinnissa.
- Arviointityötä lasten ja perheiden toimintaympäristöissä ilman lastensuojeluilmoitusta.
- Malli, jossa arviointiosaaminen jalkautuu perheiden ja yhteistyötahojen tueksi.
- Jalkautuvan konsultaation työtapaa lapsiperheiden asiakasohjauksessa palvelutarpeen arviointitiimissä.
- Uudenlainen tapa toteuttaa arviointityötä lasten ja perheiden tilanteissa ilman lastensuojeluilmoituksen tekemistä.

Palvelun tarkoituksena on ensisijaisesti tarjota sosiaalityön osaamista matalalla kynnyksellä asiakkaan toimintaympäristössä sekä ammattilaisille että asiakkaille. Messii-toimintamallin kehityksen keskiössä on ollut sen tuottama lisäarvo asiakkaalle sekä asiakkaiden osallisuuden lisääminen omissa lapsiperheiden arvioinnin prosesseissaan.

Messii-mallissa yhteistyötahoja ovat koulut, varhaiskasvatus, perheneuvolat, neuvolat, nuorisoseurat, nuorisopsykiatria ja kotipalvelu. Yhteistyötahot voivat kutsua palvelutarpeen arvioinnin tiimistä työntekijää konsultaatioroolissa mukaan yhteiseen tapaamiseen perheen kanssa (ilman lastensuojeluilmoitusta tai yhteydenottoa), silloin kun asiaa olisi hyvä arvioida monialaisesti yhdessä perheen kanssa.

Mallissa tavataan asiakkaita, joilla ei ole asiakkuutta sosiaalitoimessa. Tapaamiset sovitaan aina perheen kanssa, ja perhe antaa tapaamisille suostumuksensa. Tapaamisilla perheen tilannetta pohditaan yhdessä perheen ja ammattilaisten kesken. Tapaamisilla tarjotaan uutta ammatillista näkökulmaa perheen tilanteeseen, palveluohjausta ja vuorovaikutuksellista peilauspintaa sekä perheelle että ammattilaiselle. Messii-malli vahvistaa perheiden osallisuutta arviointiprosessien aikana, ja siirtää lapsiperheiden palvelujen työskentelyn painopistettä varhaisempaan ja ennaltaehkäisevään suuntaan. Messii-mallin kautta palvelutarpeen arvioinnit toteutuvat sujuvammin, joustavammin ja nopeammin. Jos perheen tilanteesta on tarvetta aloittaa palvelutarpeen arviointi, jatkaa mukana tapaamisella ollut työntekijä sen tekemistä. Tapaamisista kirjataan lyhyt kirjaus asiakastietojärjestelmään otsikolla Neuvonta ja ohjaus. Työntekijät varaavat kalentereihin aikaa työskentelylle, jolloin kyetään nopeasti vastaamaan tarpeeseen (1–5 päivän sisällä).

Vuoden 2024 aikana lastensuojeluilmoitusten määrien kasvu on Keusoten alueella lähes pysähtynyt (kasvu on ollut aikaisemmat kolme vuotta lähes 15 % vuodessa), ja lapsiperheiden asiakasohjauksen uusien asiakkaiden määrä on laskenut yli 10 %.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/jalkautuvan-konsultaation-messii-toimintamalli>

Kohtaamispaikkatoiminta

Perhekeskuskehittämisessä perhekeskuksen toimintasuunnitelma on juurtunut osaksi rakenteellista työskentelyä. Tavoitetaulukkoa seurataan nyt vuosittain toteumien osalta. Kohtaamispaikkatyössä on saatu vahvistettua järjestöjen roolia. Perhekeskuskehittämisessä on otettu käyttöön järjestövetoinen avoin kohtaamispaikka ja sitä kautta integroitu matalan kynnyksen tukea perheille.

Perhekeskuksen toimintasuunnitelma monialaisen yhteistyön tiekarttana vahvistaa yhteistyötä hyvinvointialueen, kuntien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.

Perhekeskuksen kohtaamispaikkatyölle on luotu oma sivusto, jossa on laajasti tietoa lapsiperheille erilaisiin arjen tilanteisiin. Sivustolla on paljon järjestöjen tuottamaa tukea. Sivustolle on myös työstetty toimintakalenteri, josta löytyy kaikkien alueen kohtaamispaikkojen toiminta.

<https://www.keusote.fi/keusote/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/tukea-hyvinvointiin-ja-terveyteen/tukea-lapsiperheiden-arkeen/>

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/keski-uudenmaan-kohtaamispaikkatyon-koordinaatiorakenne>

Ikäihmisille suunnattua kohtaamispaikkatyötä kehitettiin monialaisessa verkostossa, jonka koordinaatiosta käytiin keskustelua ja sitä tarkastellaan monialaisesti. Verkostossa on edustus kuntien, seurakuntien ja järjestöjen palveluista. Ikäihmisille suunnattua kohtaamispaikkatyötä on tarkasteltu osana mielen hyvinvoinnin tukemista. Monialaisen ikäihmisten tukemiseen on muodostettu suunnattu kohtaamispaikkatyön verkosto, jossa mielen hyvinvoinnin tukeminen ja madaltuneen toimintakyvyn tunnistaminen ovat keskiössä. Elämäntapaajattelu toteutuu perhekeskuksessa muun muassa järjestöjen toteuttaman lukumummo- ja lukuvaari -toiminnan myötä ja liittyy sen kautta kohtaamispaikkatoimintaan. Mielen hyvinvointia tuetaan ikäihmisille suunnatussa kohtaamispaikkatyössä koordinaation avulla, pyrkien tunnistamaan toimintakyvyn madaltumista ja ohjaamalla avoimeen matalan kynnyksen toimintaan.

Verkostorakenne on luotu ja koordinaatio verkostotyöstä siirtyy Keusoten ikääntyneiden asiakasohjauksen palveluihin. Koordinaatiorakenne edellyttää vielä resursointia sekä vuoropuhelua monialaisen verkoston kanssa toimiakseen tavoitteiden mukaisesti. Kohtaamispaikkatyötä arvioidaan vuosittain verkostossa työstetyn laadunarviointikyselyn avulla.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/mielen-hyvinvoinnin-tukeminen-kohtaamispaikkatyossa-keski-uudenmaan>

Vapaaehtoistoiminnan toimintamalli

Tällä toimintamallilla tuetaan asukkaita, jotka eivät enää kykene osallistumaan kohtaamispaikkatoimintaan. Kehittämisessä tehtiin yhteistyötä RRP2-hankkeen "Toimintakykyä tukevan moniammatillinen toimintamallin kehittäminen asumispalvelussa ja kotona asumisessa 2023-2025" -toimenpiteiden kanssa (investointi 1), mutta raportoidaan tässä hankekokonaisuudessa.

Sote-palvelujen piirissä jo olevilla ikääntyneillä on tarpeita saada tukea myös vapaaehtoisuysteistyön kautta. Kotihoidon ja asumispalvelujen henkilöstölle on laadittu yhteistyötä helpottamaan vapaaehtoistoiminnan toimintamallit. Toimintamallit on laadittu kuulemalla järjestötoimijoita ja työntekijöitä. Aiheesta ei aikaisemmin ollut voimassa olevaa toimintamallikuvausta.

Kotihoidon ja asumispalvelujen toimintamalleissa keskeistä on tiedon löydettävyyys. Työntekijä ohjataan Keunetin (hyvinvointialueen ammattilaisten sisäinen verkkosivusto) asiakkaan ohjaamisen tietopankkiin. Tietopankista Keusoten ammattilainen löytää kootusti eri kuntien alueilta vapaaehtoisjärjestöt ja toimijat, löytää kuntakohtaisesti vapaaehtoistoiminnan koordinoijat, selvittää alueellista hyvinvointia edistävää toimintaa ja alueellisia tapahtumia, sekä voi hakea tietoa mm. vertaistuesta. Molemmissa toimintamalleissa on sen jälkeen kuvattu vapaaehtoistoiminnan aloittamiseen, ylläpitämiseen ja lopettamiseen liittyvät vastuut sekä yhteistyön pelisäännöt asiakkaan, työntekijän ja vapaaehtoistoimijan kesken. Toimintamalli, esite ja yhdyshenkilön vastuutehtäväkuvaus toimivat perehdytysmateriaaleina aiheeseen kotihoidossa ja asumispalvelussa.

Kotihoidon toimintamallissa on huomioitu, että ammattilainen toimii vapaaehtoistyön osalta vain tiedon jakajana asiakkaalle ja läheiselle. Vapaaehtoistoiminnan edellytyksenä on, että asiakas ja läheinen pystyvät itsenäisesti sopimaan yhteistyöstä ja käynneistä vapaaehtoisensa kanssa. Asiakas saa esitteen, josta löytyy ohjeet hyvinvointia ja terveyttä edistävälle nettisivuille, sekä lisäksi kuntakohtaisesti tiedot vapaaehtoistoimijoista ja vapaaehtoistyötä koordinoivista tahoista. Asumispalvelujen toimintamallissa korostuu ammattilaisen rooli ja vastuu, sillä asumispalveluissa ammattilainen voi kutsua vapaaehtoisia vierailemaan asiakkaiden puolesta.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/vapaaehtoisuysteisty-kotihoidossa-ja-asumispalveluissa>

Asiakkaan ohjaamisen tietopankki – Hyvinvointia ja terveyttä arkeen

Hankeaikana on kehitetty asiakkaan ohjaamisen tietopankkiin *hyvinvointia ja terveyttä arkeen* –osio. Tietopankki löytyy Keunetin etusivulta ja on kaikkien Keusoten työntekijöiden käytettävissä. Tiedot kerääntyvät lähellä.fi -palvelusta, Keusoten sisäisistä tiedoista, ulkoisilta verkkosivuilta sekä eri toimijoiden verkkosivuilta. *Hyvinvointia ja terveyttä arkeen* -osiossa on tietoa seuraavista teemoista:

- Löydä vapaaehtoinen
- Löydä vertaistukea
- Löydä kokemusasiantuntija
- Alueelliset järjestöt ja toimijat

- Alueelliset kuukausikirjeet
- Alueellinen toiminta ja tapahtumat
- Kaikukortti
- Tukea hyvinvointiin ja terveyteen
- Terveelliset elämäntavat ja liikkuminen

Vuoden 2024 loppuun mennessä Hyvinvointia ja terveyttä arkeen osiossa on ollut 832 käyttökertaa. Alkuvuonna 2025 on tarkoitus lisätä tiedottamista tietopankista.

OLKA-toiminnan jalkautuminen Keusoten perusterveydenhuoltoon

Alueellista järjestötoimintaa on tuotu lähemmäksi asiakastyöntekijöitä pilotoimalla OLKA-koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa kahdessa Keusoten perusterveydenhuollon yksikössä. Pilotti käynnistyi huhtikuussa 2024 Järvenpään JUST -sosiaali- ja terveyskeskuksessa (jatkossa JUST), jossa vuoden loppuun mennessä on ollut tavattavissa 23 järjestöä. Tavoitteena on, että työntekijät käyvät tutustumassa järjestöihin ja heidän toimintaansa, jotta he osaavat kertoa paremmin asiakkaille alueellisten ja paikallisten järjestöjen toiminnasta asiakkaan elämäntilanne huomioiden. Käytännön järjestelyt sekä sisäinen tiedotus toteutuvat Keusoten Lähineuvontapisteiden toimesta ja ulkoinen tiedotus Keusoten viestinnän kautta. Marraskuussa 2024 toiminta laajeni myös Hyrylän terveysasemalle.

Lisäksi JUSTissa on pilotoitu OLKAN aula-avustajatoimintaa. Syys-joulukuun 2024 välillä aula-avustajina on ollut 7 henkilöä, jotka ovat tehneet yhteensä 37 vuoroa, ja asiakaskohtaamisia heillä on ollut yhteensä 1 233. OLKA-toimintaan liittyviä koulutuksia vapaaehtoistyöstä kiinnostuneille järjestettiin yksi keväällä ja toinen syksyllä yhteistyössä HUS:n ja HUS psykiatrian OLKA-toiminnan kanssa.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/olka-toiminta-keski-uudenmaan-hyvinvointialueella-rrp1-p4-i2>

Vertaispalveluohjaus

Keusote on kehittänyt kumppanuussopimuksella Werkko ry:n sekä Stop huumeille ry:n kanssa vertaispalveluohjauksen Kettuluuta-toimintamallia. Vertaispalveluohjaajat toimivat vapaaehtoisina auttaen Keusoten alueen asukkaita löytämään elämäntilannettaan tukevia asiointikanavia ja palveluja, sekä ohjaamalla erilaisten hakemusten täyttämisessä.

Vapaaehtoiskoulutus kestää 4 kk ja kouluttajina toimivat Keusoten asiakastyötä tekevät työntekijät eri palveluista, sekä alueen muut toimijat, kuten Kela, TE-palvelut, talous- ja velkaneuvonta sekä järjestöt.

Kettuluuta-vertaispalveluohjaajat toimivat viikoittain yhdessä Keusoten sote-keskuksessa (JUST Järvenpää), yhdessä Keusoten alueen ruoka-apupaikassa (ruoka-apu yhteistyötä on tarkoitus jatkossa laajentaa), sekä päihdekuntoutuskeskuksessa. Lisäksi he pitävät viikoittaista tukipajaa Werkko ry:n tiloissa. Koulutuksia on tavoitteena järjestää kaksi kertaa vuodessa ja laajentaa toimintaa Keusoten eri alueille. Joulukuuhun 2024 mennessä vertaispalveluohjaajilla on ollut 139 asiakastapaamista.

2.1.2 Sisältyykö toimintamalliin liikunta-, luonto-, kulttuuri-, ravitsemus-, elintapaohjaus-, mielenterveys- ja/tai osallisuussisältöjä?

Keusoten toimintamallien sisällöt esitetään oheisen taulukon avulla (taulukko 1).

Toimintamalli	liikunta	luonto	kulttuuri	ravitse- mus	elintapa- ohjaus	mielen- terveys	osalli- suus
HYTE-Palvelutarjotin (nettisivut)	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Työkyvyn ja työlistymien tuen palvelukennosto	Kyllä		Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet	Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
HYTE-verkosto	Kyllä		Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä
Elintapaohjauksen toimintamalli	Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä		
Asiakkaan ohjaimisen tietopankki	Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

- Hyvinvointia ja terveyttä arkeen							
Vapaaehtoistoiminnan toimintamalli	Kyllä	Kyllä	Kyllä			Kyllä	Kyllä
OLKA-toiminnan jalkauttaminen Keusoten perusterveydenhuoltoon	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Vertaispalveluohjaus					Kyllä	Kyllä	Kyllä
Kohtaamispaikka-toiminta					Kyllä	Kyllä	Kyllä
Messii-malli	Kyllä		Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Urheilukellot nuorille	Kyllä			Kyllä	Kyllä	Kyllä	

Taulukko 1: Toimintamallien sisältö teemoittain

Keusoten hyte-palvelutarjottimeen on koottu asukkaille ja asukkaita ohjaaville ammattilaisille hyte-tietoa monipuolisesti. Teemat ovat nousseet esiin alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteista, ilmiöpajatyöskentelyn tuloksina sekä ammattilaisten tarpeista. Teemoja päivitetään / lisätään tarpeen mukaan. Toimintamallien avulla tuetaan asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä monien eri teemasivujen kautta. Parhaimmillaan vapaaehtoistoimijat / järjestöt ja kuntien ammattilaiset toteuttavat asiakkaiden tarpeista lähtevää toimintaa.

2.1.3 Mitä näistä edellä olevista malleista olette ottaneet käyttöön ja mitä käyttöönotosta on päätetty?

Keusotessa on otettu käyttöön kaikki RRP2-hankkeissa kehitteillä olleet toimintamallit. Oheisessa taulukossa (taulukko 2) kuvataan käyttöönotto sekä päätöksenteko yksittäisten hankkeiden kohdalla.

Toimintamalli	Onko käytössä	Mitä käyttöönotosta on päätetty
HYTE-verkosto	Kyllä	Toimintamalli on alun perin otettu käyttöön 2021 (päivitetty Keusoten Hyte-allianssi toimintamallista), ja sitä on RRP2-hankkeen aikana päivitetty ja otettu uudistettuna käyttöön 29.5.2024 Kehittämis- ja tutkimuslautakunnan esittelyn ja hyväksynnän jälkeen
Digitaalinen Hyte-palvelutarjotin	kyllä	Keusote kehittää omaa palvelutarjotinta olemassa olevien hyte-sivujen kautta. Tarmoa-palvelutarjotinta ei otettu käyttöön, päätös syyskuussa 2024.
Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukennosto	Kyllä	Työstetty toisessa hankkeessa, ennen RRP2-hanketta. Integraatiota hyvinvointialueen palvelutarjottimeen kehitettiin tässä hankkeessa.
Elintapaohjauksen toimintamalli	Kyllä	Malli otettu osin käyttöön hankkeen aikana. Vaatii jatkokehitystä ja käyttöönoton tehostamista, joista keskustelut hyvinvointialueella ovat käynnissä.
Asiakkaan ohjaamisen tietopankki - Hyvinvointia ja terveyttä arkeen	Kyllä	On käytössä ja tietopankkia kehitetään ja päivitetään jatkuvasti osana Keusoten normaalia toimintaa.
Vapaaehtoistoiminnan toimintamalli	Kyllä	Vapaaehtoistoiminnan toimintamallit on jalkautettu Keusoten kotihoidossa ja asumispalveluissa ja niitä käytetään asiakkaiden arjen suunnittelussa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen pisteet	Kyllä	Pisteet ovat osa lähineuvonnan ja elintapaohjauksen toimintaa.
OLKA-toiminnan jalkauttaminen Keusoten perusterveydenhuoltoon	Kyllä	Kumppanuussopimus tehty OLKAN, HUS:n ja yhdistysverkoston kanssa. Sopimus on voimassa toistaiseksi.
Vertaispalveluohjaus	Kyllä	Toiminta jatkuu ja kehittyy laaditun kumppanuussopimuksen mukaisesti.
Kohtaamispaikkatoiminta	Kyllä	Perhekeskuspalveluissa on päätetty ottaa käyttöön alueellinen kohtaamispaikkaverkosto osana palveluverkkoa. Perhekeskusten toimintasuunnitelman käyttöönotosta on päätetty alueellisessa lapset ja perheet -ohjausryhmässä. Avoimen kohtaamispaikan perustamisesta on päätetty lapsiperhepalvelujen johtoryhmässä. Ikäihmisille suunnatun verkostotyön kehittäminen ei ole vielä edellyttänyt erillistä päätöstä, vaan kehittämistyö on kesken ja jatkuu palvelualueyhteistyössä hankkeen jälkeen.
Messii-malli	Kyllä	Osana lapsiperheiden palveluketjun kehittämisen kokonaisuutta on päätetty, että jalkautuvan konsultaation Messii-toimintamalli jää pysyväksi toimintatavaksi Lapsiperheiden asiakasohjauksessa. Sen lisäksi on sovittu, että Messii-mallista tulee ensisijainen tapa käynnistää lapsiperheiden arviointiprosessi Keusoten sisäisessä toimintarakenteessa.
Urheilukellot nuorille	Kyllä	Alueellisessa liikkumistyöryhmässä esiteltiin urheilukellojen hyödyntämismahdollisuutta nuorten elintapaohjauksessa. Kuntien liikunnanohjaajat esittelivät asian omissa kunnissa, joissa tehtiin päätös Keusoten yhteistyöhankkeeseen osallistumisesta. Lainattavat urheilukellot luovutettiin kuntiin, kuntien tarvearvioinnin mukaisesti. Kellot liikkuvat kuntien välillä tarvittaessa.

Taulukko 2: Käyttöönotetut toimintamallit Keusotessa

Toimintamallien käyttöönotosta on päätetty kussakin hankekokonaisuudessa erikseen. Tavoitteet käyttöönotosta ovat olleet jo kehittämistyöhön lähdetessä ja päätökset on tehty toimintaa toteuttavilla palvelualueilla. Päätöksiä ei aina ole kirjattu erillisiin pöytäkirjoihin tai muistioihin, koska toimintamallin käyttöönotto on lähtökohtaisesti osa Keusoten normaalia palvelujen kehittämistyötä. Kumppanuussopimuksia ei liitetä tähän raporttiin. Digitaalisen palvelutarjottimen osalta päätös-muistio ja selvitys on toimitettu Sosiaali- ja terveys ministeriölle jo aiemmin syksyllä 2024.

2.1.4 Miten toimintamallit ovat vahvistaneet yhteistyötä alueen a) kuntien ja b) järjestöjen kanssa?

Toimintamalleja on kehitetty tiiviissä yhteistyössä kuntien, seurakuntien ja järjestötoimijoiden kanssa. Yhteistyöhön on luotu toimivia yhdessä tekemisen malleja ja vuosiakataulutuksia, joiden tavoitteena on ohjata yhteistyötä entistä lähemmäksi kohti asiakastyön rajapintaa. Kehittämisessä on hyödynnetty yhdyspintayhteistyötä, HYTE-verkostoa, järjestöjen teemaverkostoja sekä kumppanuussopimuksia. HYTE-kehittäminen on organisaatorajat ylittävää monialaista yhteistyötä, johon kutsutaan tarpeen mukaisia toimijoita. Yhteistyön helpottuminen perustuu uuteen luotuun toimintakulttuuriin ja se vaikuttaa luoneen myös uudenlaista yhdessä tekemistä.

Hankkeet ovat mahdollistaneet moninaisia asukkaiden arjessa olevien jaksamisen haasteiden ja elintapamuutostarpeiden tunnistamista kutsumalla toimintamallien kehittämiseen tarvittavia ammattilaisia ja tiivistämällä heidän kanssaan yhteistyötä. Toimintamallit on jalkautettu palveluihin ja niitä käytetään asiakkaiden arjen suunnittelussa. Työyksiköihin nimetään yhdyshenkilöt, joiden vastualueeseen kuuluu asioihin syvempi perehtyminen ja muiden perehdyttäminen.

Yhteistyö on rakennettu sisään toimintamalleihin. Esimerkkeinä OLKA-toiminnan käytännön yhteistyön toimintamalli ja vertaispalveluohjauksen toimintamalli Kettuluuta, sekä HYTE-verkosto. Hanke-aikana on aktiivisesti edistetty liikunta- ja elintapaneuvonnan sopimusvalmistelua kuntien kanssa. Elintapaohjauksen käsikirja ja verkkosivut sisältävät kattavasti järjestö- ja kuntatoimijoiden palveluja. Elintapaohjauksen etäinfoja on toteutettu yhteistyössä kuntien ja järjestötoimijoiden kanssa.

Asiakkaille jaettavat esitteet ovat tärkeä osa viestintää, niitä on tehty ja kerätty useasta toimintamallista Keusoten, kuntien, järjestöjen ja seurakuntien toimesta. Näin turvataan myös yhdyspinnoilla toimivien tiedonsaantia.

Keusoten alueen etuna on lyhyet välimatkat, mikä mahdollistaa myös säännölliset hyvinvointialue-tasoiset läsnätapaukset. Tulevaisuudessa tavoitteena on kehittää yksilön tarvitsemaa monialaista palvelua hyödyntämällä digitaalisen OmaKeusote-alustan digitaalisia ratkaisuja.

2.1.5 Mitä tukea olette saaneet kansallisilta toimijoilta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin kehittämiseen?

Messii-malli oli uuden innovaation tulos, eikä vastaavaa toimintaa ole ollut olemassa muualla Suomessa. Sen myötä kehittämisen tueksi ei ole ollut olemassa varsinaisesti kansallista verkostoa. Messii-mallin kehittäminen on noussut puhtaasti työn kehittämisen ja toisin tekemisen maailmasta. Kansallinen ja paikallinen indikaattoritieto on myös osaltaan ohjannut uuden toiminnan kehittämiseen.

Nuorten urheilukello -hankkeessa idea lähti kansallisesta verkoston keskustelusta ja indikaattoritiedosta, mutta itse hankkeeseen ei ollut kansallista verkostoa tukena, vaan hankkeessa oli mukana Keusoten omia ammattilaisia, alueellisen liikkumis- ja elintaparyhmän jäseniä sekä nuorisovaltuuston jäsen.

Elintapaohjauksessa ja vapaaehtoistoiminnassa kehittämistyötä tehtiin itsenäisesti olemassa olevia kansallisia indikaattoritietoja ja toimintamalleja hyödyntäen. Ikäihmisille suunnattua kohtaamispaikkatoimintaa on kehitetty perhekeskuksen kohtaamispaikkatyön koordinaattorakennetta hyödyntäen ja se on integroitu kansalliseen perhekeskusverkostoon. Järjestöyhteistyössä vertaispalveluohjaaja-toiminnassa yhteistyötä tehtiin aluksi Helsingin Fattaluuta-toiminnan kanssa. OLKA-toiminta perusterveydenhuollossa oli lähtökohtaisesti Keski-Uudenmaan yhdistysverkoston toimintaa ja Keusote toimi siinä yhteistyössä.

THL:n Sujuvat palvelut -kehittämisklinikkaan osallistui osa hankkeiden koordinaattoreista ja hankkeen päällikkö. Varsinkin juurruttamisteema herätti ajatuksia. Aktiivisemmin osallistuttiin kansallisen palvelutarjottimen kehittämisen ryhmiin, esim. palvelutarjottimen kehittämisen alussa oli suuri merkitys toimijoiden verkostoitumisella THL:n toimesta. Verkoston kesken pystyttiin jakamaan erilaisia lähtötilanteita, eri näkökulmia tarpeesta, sekä asiantuntemusta. Nämä synnyttivät uusia ideoita ja innovaatiota toteutukseen. Eri alojen asiantuntijat toivat yhteiseen pöytään omia monialaisia näkökulmiaan ja osaamistaan. Verkostotyö perustui avoimeen vuorovaikutukseen ja tiedon jakamiseen. Suoranaista resurssihyötyä ei verkostotyöstä ei saanut, mutta tiedon ja taidon jakaminen auttoi monesti. Tuki ja motivaation kannattelu oli tärkeää siinä vaiheessa, kun verkosto jakautui kahtia: Tarmoa-palvelutarjottimen kehittäjiin ja omien palvelutarjottimien kehittäjiin. Henkilöt vaihtuivat osittain, mutta tärkeä yhteistyömuoto säilyi ja työskentely jatkuu vielä vuoden 2025 aikana hankkeen toisessa kokonaisuudessa. Vaikka Keusote teki pitkälti yksin oman palvelutarjottimen kehittämistyötä, aina pystyi tarvittaessa kysyä apua kehittämistyöhön muilta.

2.2 Monialaisen digitaalisen palvelutarjottimen kehittäminen

2.2.1 Kansallisen digitaalisen ratkaisun (Tarmoa) kehittämistyöhön ja pilotointiin osallistuminen

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella on rakennettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkkosivuja jo vuodesta 2019 alkaen. Keusote osallistui STM:n ja THL:n ohjauksessa valtakunnalliseen hyte-palvelutarjotin Tarmoon kehittämiseen osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta vuodesta 2023 alkaen ja pilotoi Tarmoa-palvelutarjotinta ajalla 25.3.-24.5.2024.

Keväällä 2024 Keusotessa pilotoitiin Tarmoa ja pilotointiajankohdasta viestittiin monikanavaisesti talven aikana. Palautetta saatiin asukkailta (asukaskehittäjät), järjestöiltä ja ammattilaisilta sekä kuntien ja Keusoten työntekijöiltä. Tarmoa-pilotoinnissa esiin nousivat muun muassa vuosittaiset kustannushaasteet. Ammattilaisille suunnatussa kyselyssä nousi esiin, ettei hyte-tietoa löytynyt Tarmoa-sta riittävästi ja ammattilaiset löysivät hyte-tietoa ja -tapahtumia paremmin jopa Googlesta. Haasteeksi havaittiin myös, ettei integraatio toiminut esimerkiksi lähellä.fi-alustan kanssa kunnolla.

<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hyte-kansallisen-palvelukonseptin-digi-ratkaisut-keusotessa-rrp2-p-4-i-2-ja-p-4-i-4>

2.2.2 Oman digitaalisen ratkaisun jatkekehittäminen palvelutarjottimeksi

Keusoten ulkoiset verkkosivut ja niiden hyte-palvelutarjotin sisältävät hyte-sivuja ja artikkeleja yhteensä jo yli 50 kpl. Teemat kehittyivät alueellisen hyvinvointikertomusten seitsemän tavoitteen ympärille ja sen jälkeen järjestöjen, kuntien ja seurakuntien kanssa järjestetyissä ilmiötyöpajoissa esiin nousseiden ilmiöiden perusteella. Sivuja työstetään manuaalisesti, jolloin niihin lisätään muun muassa linkkejä yhdyspintojen toimintoihin tiedon ajantasaisuuden varmistamiseksi. Ajankohtainen tieto tulee linkkien takaa toimijan sivulta suoraan, jolloin manuaalista tietosisällön päivittämistä erikseen ei tarvita. Verkkosivuja ovat tehneet Keusote yhteistyössä monialaisten toimijoiden kanssa, sekä Keusoten ammattilaiset ja yhdyspintoimijat erikseen. Sivut ovat julkaisujen jälkeen suoraan käytössä asukkaille ja ammattilaisille. Ulkoisten nettisivujen omistajuus on Keusoten viestinnällä, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyö nykyisin ennaltaehkäisevän tiedon näkyväksi saamiseksi ja sivujen kehittämiseksi.

Hyte-verkkosivut sisältävät STM:n asettamat minimikriteerit ja ylittävätkin ne. Hyte-verkkosivuja on linkitetty myös ammattilaisille suunnattuun asiakkaan ohjaamisen tietopankkiin. Ulkoiset hyte-verkkosivut ovat olleet käytössä vuodesta 2019 lähtien ja päivittyneet aina tarvittaessa Keusoten Hyte-

verkoston avulla ja hyte-tiimin toimesta. Hyte-verkkosivuja ja niiden käyttöä seurataan kuukausittain ja raportoidaan vuosittain. Vuonna 2024 katselukertoja hyte-verkkosivuilla oli yhteensä 24 326.

Keusote ei ota Tarmoa käyttöön, joten palvelutarjottimen tarjoaminen jatkuu omaa verkkosivustokokonaisuutta kehittämällä. Keusoten verkkosivuja tullaan kehittämään tapahtumakalenterin kautta asukasystävällisemmäksi. Palveluntarjoaja, joka pystyy tuottamaan hakutoiminnan ja/tai tapahtumakalenterin, joka pystytään liittämään Keusoten verkkosivuille ja toimii yhdessä muun verkkosivujen digitaalisen toiminnan kanssa, on selvitetty. Nyt verkkosivustolle kehitettävä toiminnallisuus helpottaa ammattilaisten työtä asiakkaan ohjaamisessa ja asukkaat löytävät yhdyspintojen (kunnat, järjestöt ja seurakunnat) hyte-tapahtumia sivustolta itsenäisesti ja vähempien linkkien kautta.

Kehittämisen alkuvaiheessa Keusotella oli tavoitteena yksi yhteinen palvelutarjotin, joka sisältäisi Valviran Soteri-tiedot sekä Keusoten työkykyhankkeessa kuvatun työkyvyn ja työllistymisen tuen Palvelukennoston. Valvira toimii omana toimintanaan ja on liitettävissä tällä hetkellä palvelutarjottimeen linkin kautta. Keusoten **Työkykyhankkeessa** kuvattiin toiminta-alueen työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelut sähköisesti käytettävään Palvelukennostoon. Kuvaus kennostosta (Työkykyhankkeen loppuraportti, 2023):

”Työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuus on kuvattu sähköisesti jaettavaksi ja käytettäväksi palvelukennostoksi. Palvelukennosto on saatavilla Keusoten verkkosivuilla ja tieto on kenen tahansa hyödynnettävissä. Kennoston liitteenä on esimerkkejä erilaisten asiakkaiden palvelupoluista yleisellä tasolla. Kennostoon on kuvattu ne alueen palvelut, jotka liittyvät tavalla ja toisella työkyvyn ja työllistymisen tukemiseen. Kennostosta pääsee suoraan ko. palvelujen sivuille hakemaan lisätietoa ja etsimään yhteystiedot sekä tarkemmat ohjeet palveluun hakeutumiselle.”

Vuoden 2023 aikana Palvelukennostoa päivitettiin ja ylläpidettiin ja se on ollut kuntalaisten ja ammattilaisten saatavilla Keusoten verkkosivuilla. Palvelukennoston ylläpidosta, päivityksestä sekä jalkautuksesta kuntalaisten ja ammattilaisten käyttöön vastaa Työkyvyn ja työllistymisen tuen verkosto. Palvelukennosto on liitetty osaksi Keusoten digitaalista palvelutarjotinta omalle verkkosivulle.

2.2.3 Mitä palveluja ja toimintaa palvelutarjotin sisältää?

Keusoten hyte-verkkosivut sisältävät koontiverkkosivuja ja omien teemojen verkkosivuja. Koontisivuilta on linkitykset aiheeseen liittyville yksittäisille verkkosivuille. Yksittäisen teeman verkkosivulla

kerrotaan aluksi yleisesti tietoa käsiteltävästä teemasta ja sen jälkeen, saatavissa olevan tiedon mukaisesti, TESTAA - TIETOA - TUKEA otsikoiden kautta. Asukas voi edetä hyte-verkkosivujen poluilla oman mielenkiintonsa mukaisesti.

Keusoten neuvontapalvelut koostuvat terveydenhuollon sekä sosiaalihuollon järjestämästä neuvonnasta, joita toteutetaan puhelimitse, digitaalisesti, sekä paikan päällä toteutettavana lähineuvonnan palveluna. Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvontapalvelujen tietoja on linkitetty palvelutarjottimeen teemoihin liittyville sivuille, ja jatkossa tiedot nousevat palvelutietovarannon kautta (kehitystyö vuoden 2025 aikana). Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvontapalvelujen tiedot löytyvät myös Keusoten verkkosivujen etusivulta. Keusoten Tukea hyvinvointiin ja terveyteen verkkosivukokonaisuus on kuvattu kuvassa 2.

Kuva 2: Tukea hyvinvointiin ja terveyteen - verkkosivukokonaisuus

Seuraavassa esimerkissä Keusoten palvelutarjotinta kuvataan yhden osion, Iloa liikunnasta -sivun kautta. Keusoten digitaalisten hyte-verkkosivujen sisällön kokonaisuus on listattu liitteessä 1.

TESTAA, eli Liikutko riittävästi -osiossa on koottu luotettavien toimijoiden linkkejä luotettuihin testeihin. Testien avulla asukas pystyy itsenäisesti testaamaan omia liikunnallistottumuksiaan. Tällä toiminnalla pyritään herättämään asukkaan oma kiinnostusta muutostarpeeseen.

TIETOA, Löydä tietoa liikkumisesta -osioon on koottu tietoa luotettavilta kansallisilta liikuntatoimijoilta, kuten esim. UKK-instituutti ja Terveyskylä. Asukas voi luottaa tietoon, jota liikkumisesta ja sen terveyshyödyistä sivustolla esitellään.

TUKEA, Hae tukea liikunnasta -osiossa linkitetään asukas luotettavien toimijoiden nettisivuille saamaan liikuntavinkkejä tai yhteystietoja. Koska tiedot tulevat suoraan palveluntuottajilta, ne ovat myös aina ajan tasalla. Sivustolle lisätään muuta teemaan liittyvää tietoa, kuten esim. tälle sivustolle on linkitetty elintapaohjauksen ja ikäihmisen toimintakyvystä kertovat videot ja linkit Keski-Uudenmaan kuntien liikuntapalvelujen nettisivuille. Liikuntapalvelujen sivuilta asukas pääsee tutustumaan kunnan / kaupungin liikuntapalvelujen tarjontaan. Tapahtumakalenterin kautta asiakas ja ammattilainen saavat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja toiminnasta alueella.

Vuoden 2025 aikana selvitetään tapahtumakalenterin lisäysmahdollisuutta hyte-verkkosivuille, jolloin asukas ja ammattilainen näkevät alueen ajankohtaista toimintaa entistäkin selkeämmin. Palvelutarjotinta jatkokehitetään vuoden 2025 aikana RRP2-hankkeen ”Palvelukonseptin kansallisten kriteerien määrittely, kansallisten digitaalisten ratkaisujen kehittäminen & alueellisten digitaalisten palvelutarjottimien käyttöönotto 2023–2025” toimenpiteessä (investointi 4).

<https://www.keusote.fi/keusote/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen/tukea-hyvinvointiin-ja-terveyteen/iloa-liikunnasta/>

2.2.4 Miten asiakkaita ohjataan palvelutarjottimelle koottuihin palveluihin?

Hyvinvointialueen verkkosivujen kokonaisuudesta vastaa Keusoten viestintäyksikkö, joten yhteinen keskustelu on aloitettu, miten hyte-verkkosivut / palvelutarjotin tulee sijaita Keusoten verkkosivuilla. Nyt asukas sekä ammattilainen pääsevät kahden eri reitin kautta hyte-verkkosivustolle, sekä vielä palvelujen sivujen haun kautta. Suunnitelmissa on työstää hyte-verkkosivuja niin, että ne linkitetään suoraan määriteltyjen Keusoten palvelujen verkkosivuille.

Hyte-verkkosivuista / palvelutarjottimesta on viestitetty laajasti ja monialaisesti mm. seuraavien työryhmien kautta: Alueellisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmässä (mukana srk, kunnat, pelastuslaitos, apteekit, Keusoten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiimi), Keusoten sisäinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä (Keusoten palvelualueet), järjestötreffit (kuntien alueen järjestöt ja kunnan edustus), järjestöinfot (avoin Teams-kokous), tiedotteet (sisäinen, ul-

koinen, lehdistö), jalkautuminen kauppakeskuksiin kunnissa, jalkautuminen kuntien tapahtumiin, webinaarit asukkaille, lähineuvontapisteet, hyte-pisteet, info-tv, HUS-info-tv ja asiakasohjaus. Oleellisina toimijoina tiedon välityksessä asukkaille ovat Keusoten oman henkilöstön lisäksi kuntien, seurakuntien ja järjestöjen toimijat.

Keusoten ammattilaisille suunnatusta asiakkaan ohjaamisen tietopankista on tiedotettu ammattilaisille monikanavaisesti ja sen tiedon kautta heillä on osaamista ohjata asukkaita hyte-verkkosivuston pariin. Lähineuvontapisteillä on saatavilla myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää tietoa ja painettua materiaalia asukkaille, jotka eivät pysty hyödyntämään digitaalista materiaalia.

LIITTEET

LIITE 1

KEUSOTEN HYTE-NETTISIVUT ja linkitykset 2024

- **Terveelliset elintavat** -kokoomasivu [Terveelliset elintavat](#)
 - Syö hyvin ja terveellisesti [Syö hyvin ja terveellisesti](#)
 - Miksi vajaanavitsemukseen on tärkeä puuttua varhain? [Vajaanavitsemus](#)
 - Iloa liikunnasta [Iloa liikunnasta](#)
 - Tuleva varusmies! Tee kuntotesti ja tähtää kohti parempaa kuntoa jo ennen palveluksen aloittamista [Tuleva varusmies tähtää kohti parempaa kuntoa](#)
 - Nuku hyvin [Nuku hyvin](#)
 - Aiheuttaako stressi unettomuutta vai unettomuus stressiä? [Aiheuttaako stressi unettomuutta vai unettomuus stressiä?](#)
 - Kohentaako uni nuorten ja aikuisten hyvinvointia ja jaksamista? [Video unesta](#)
 - Kuorsaatko? Väsyttääkö päivisin? Voiko olla kyse uniapneasta? [Voiko olla kyse uniapneasta?](#)
 - Irti nikotiinituotteista [Irti nikotiinituotteista](#)
 - Kohti päihteettömyyttä [Kohti päihteettömyyttä](#)
 - Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan [Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan](#)
 - Kulttuuri ja taide [Kulttuuri ja taide](#)
- **Kaikukortti** [Kaikukortti](#)
 - **Ikääntyneiden hyvinvoinnin tukeminen** -kokoomasivu [Ikääntyneiden hyvinvoinnin tukeminen](#)
 - **Tukea lapsiperheiden arkeen** -kokoomasivu [Tukea lapsiperheiden arkeen](#)
 - **Tukea nuorten arkeen** -kokoomasivu [Tukea nuorten arkeen](#)
- **Kohti parempaa terveyttä** -kokoomasivu [Kohti parempaa terveyttä](#)
 - Harrastukset tukevat hyvinvointia. Tutustu Keski-Uudenmaan alueen tarjontaan! [Tutustu Keski-Uudenmaan alueen tarjontaan!](#)
 - Vape- ja nikotiinituotteet – mitä huoltajan on hyvä tietää? [Mitä huoltajan on hyvä tietää vapesta](#)
 - 10 tapaa edistää arjen toimintakykyä iäkkäänä [10 tapaa](#)
 - Huolehdi nivelistäsi [Huolehdi nivelistäsi](#)
 - Digiturvallisuus on tärkeää huomioida myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa [Huomioi digiturvallisuus palveluissa](#)

- Tiedätkö, mitä lääkkeitä käytät ja mihin tarkoitukseen? Onko sinulla ajantasainen lista lääkkeistäsi? Tiedätkö mitä lääkkeitä käytät?
- Tunnetko riskisi sairastua aikuistyyppin diabetekseen? Tunnetko riskisi sairastua?
- Aiheuttaako stressi unettomuutta vai unettomuus stressiä? Aiheuttaako stressi unettomuutta vai unettomuus stressiä?
- Kuorsaatko? Väsyttääkö päivisin? Voiko olla kyse uniapneasta? Voiko olla kyse uniapneasta?
- Miksi vajaaravitsemukseen on tärkeä puuttua varhain? Vajaaravitsemus
- Häiritseekö selkäoireet arkeasi? Häiritseekö selkäoireet arkeasi?
- Hengitä helposti – mitä on hengitysterveys? Hengitysterveys
- Luuston kuntoon voi vaikuttaa Vaikuta luuston kuntoon
- Ehkäise muistiongelmia - pidä huolta aivoterveystäsi Pidä huoli aivoterveystäsi
- Silmien hyvinvointiin voi vaikuttaa Silmien hyvinvointi
- Huolehdi kuuloasi? Huolehdi kuuloasi
- Syömishäiriön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen voi ehkäistä vakavan sairauden Syömishäiriön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen
- Monet asiat vaikuttavat sydänterveyteen – Mistä tukea ennaltaehkäisyyn ja sydänsairauden kohdatessa? Miten sydänsairauksia voi ennaltaehkäistä?
- **Tukea erilaisiin elämäntilanteisiin** -kokoomasivu Tukea erilaisiin elämäntilanteisiin
 - Oletko nähnyt ja kohdannut lähisuhdeväkivaltaa? Oletko nähnyt tai kohdannut?
 - Ohjaamot – maksutonta apua alle 30-vuotiaille monenlaisiin elämäntilanteisiin Ohjaamot
 - Tukea taloudelliseen pärjäämiseen Tukea taloudelliseen pärjäämiseen
 - Omaishoito koskettaa kaikenikäisiä ja erilaisia elämäntilanteita – autatko sinä läheistäsi arjessa? Kuka voi olla omaishoitaja?
 - Huomioi asumisen turvallisuus ja pohdi tulevia asumistarpeitasi Huomioi asumisen turvallisuus
 - Suru on osa elämää Suru on osa elämää
 - Vertaistuki on tärkeä hyvinvoinnin tuki Mitä vertaistuki on
 - Uusi arki eläkeläisenä Uusi arki eläkeläisenä
 - Kun kriisi yllättää, tukea on tarjolla Kriisin yllättäessä tukea on tarjolla
 - Tuleva varusmies! Tee kuntotesti ja tähtää kohti parempaa kuntoa jo ennen palveluksen aloittamista Tuleva varusmies tähtää kohti parempaa kuntoa
 - Miten autat läheistäsi, jos hänellä on itsetuhoisia ajatuksia? Miten autat läheistäsi
 - Tukea maahanmuuttajien hyvinvointiin ja terveyteen Tukea maahanmuuttajien hyvinvointiin ja terveyteen
 - Ota puheeksi, kun huoli pärjäämisestä herää
- **Tukea lapsiperheiden arkeen** -kokoomasivu Tukea lapsiperheiden arkeen

- **Tukea nuorten arkeen** -kokoomasivu Tukea nuorten arkeen
- **Tukea nuorten arkeen** -kokoomasivu Tukea nuorten arkeen
- **Ikääntyneiden hyvinvoinnin tukeminen** -kokoomasivu Ikääntyneen hyvinvoinnin tukeminen

- **Tukea lapsiperheiden arkeen** -kokoomasivu Tukea lapsiperheiden arkeen
 - Seksuaaliterveys Seksuaaliterveys
 - Tukea taloudelliseen pärjäämiseen Tukea taloudelliseen pärjäämiseen
 - Omaishoito koskettaa kaikenikäisiä ja erilaisia elämäntilanteita – autatko sinä läheistäsi arjessa? Kuka voi olla omaishoitaja?
 - **Tukea nuorten arkeen** -kokoomasivu Tukea nuorten arkeen
 - Kohti päihteettömyyttä Kohti päihteettömyyttä
 - Tukea mielen hyvinvointiin Tukea mielen hyvinvointiin

- **Tukea nuorten arkeen** -kokoomasivu Tukea nuorten arkeen
- **Tukea hyvinvointiin ja terveyteen** Tukea hyvinvointiin ja terveyteen
 - Iloa liikunnasta Iloa liikunnasta
 - Syö hyvin ja tereellisesti Syö hyvin ja terveellisesti
 - Syömishäiriön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen voi ehkäistä vakavan sairauden Syömishäiriön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen
 - Vape- ja nikotiinituotteet – mitä huoltajan on hyvä tietää? Mitä huoltajan on hyvä tietää vapestä
 - Kohti päihteettömyyttä Kohti päihteettömyyttä
 - Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan
 - Seksuaaliterveys Seksuaaliterveys
 - Ohjaamot – maksutonta apua alle 30-vuotiaille monenlaisiin elämäntilanteisiin Ohjaamot

- **Tukea nuoren aikuisen arkeen (18–29)** -kokoomasivu Tukea nuoren aikuisen arkeen
- **Tukea hyvinvointiin ja terveyteen** Tukea hyvinvointiin ja terveyteen
 - Iloa liikunnasta Iloa liikunnasta
- **Terveelliset elintavat** -kokoomasivu Terveelliset elintavat
 - Tukea taloudelliseen pärjäämiseen Tukea taloudelliseen pärjäämiseen
 - Kohti päihteettömyyttä Kohti päihteettömyyttä
 - Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan Tukea peli- ja digiriippuvuuksien ehkäisyyn ja hallintaan
 - Seksuaaliterveys Seksuaaliterveys
 - Oletko nähnyt ja kohdannut lähisuhdeväkivaltaa? Oletko nähnyt tai kohdannut?

- Ohjaamot – maksutonta apua alle 30-vuotiaille monenlaisiin elämäntilanteisiin [Ohjaamot](#)
- **Ikääntyneiden hyvinvoinnin tukeminen** -kokoomasivu [Ikääntyneen hyvinvoinnin tukeminen](#)
 - Tukea mielen hyvinvointi [Mielen hyvinvointi](#)
 - Apua yksinäisyyteen [Apua yksinäisyyteen](#)
 - Syö hyvin ja tereellisesti [Syö hyvin ja terveellisesti](#)
 - Miksi vajaaravitsemukseen on tärkeä puuttua varhain? [Vajaaravitsemus](#)
 - Tiedätkö, mitä lääkkeitä käytät ja mihin tarkoitukseen? Onko sinulla ajantasainen lista lääkkeitäsi? [Tiedätkö mitä lääkkeitä käytät?](#)
 - Kaatumisen ehkäisy [Kaatumisen ehkäisy](#)
 - Seksuaaliterveys [Seksuaaliterveys](#)
 - Tukea taloudelliseen pärjäämiseen [Tukea taloudelliseen pärjäämiseen](#)
 - Kohti päihteettömyyttä [Kohti päihteettömyyttä](#)
 - Oletko nähnyt ja kohdannut lähisuhdeväkivaltaa? [Oletko nähnyt tai kohdannut?](#)
 - Huomioi asumisen turvallisuus ja pohdi tulevia asumistarpeitasi [Huomioi asumisen turvallisuus](#)

Linkittämättömät

- Hei ikäihminen! Katso, miten voit edistää hyvinvointia ja terveyttäsi Miten voit edistää hyvinvointia ja terveyttäsi
- Suun terveys Suun terveys
- Liikkumisella voit vaikuttaa hyvinvointiisi Vaikuta liikkumisella hyvinvointiisi
- Suolistosi hyvinvoinnin tueksi Suolistosi hyvinvoinnin tueksi
- Kun maailman tilanne ahdistaa – Keusote ja muut toimijat tarjoavat tukea ja apua Tukea ja apua
- Hengitä helposti – mitä on hengitysterveys? Hengitysterveys
- Osallistu ja vaikuta Osallistu ja vaikuta
- Tukea painonhallintaan Tukea painonhallintaan
- Tietoa ja tukea mielenterveyshaasteita kokevan nuoren läheiselle Tietoa ja tukea nuoren läheiselle
- Luonto tarjoaa meille monia mahdollisuuksia Luonto tarjoaa meille monia mahdollisuuksia
- Työkyvyn ja työllistymisen tuen Palvelukennosto Palvelukennosto